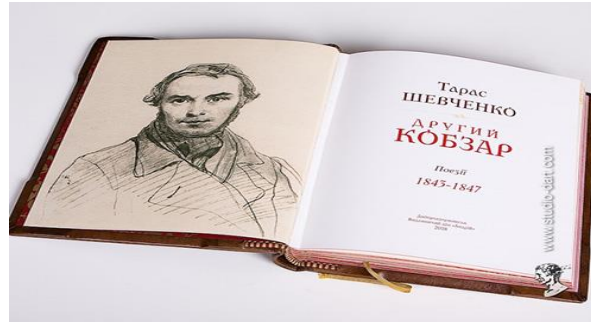

Розклад занять на 31.03.2022 7 клас

№ За/п	Предмет	Тема уроку	Хід уроку, завдання	Форма проведення
1	Геометрія	Властивості діаметра і хорди кола	Переглянути відеоурок за посиланням https://www.youtube.com/watch?v=v5yxcyODYNA	Асинхронно
2	Історія України	Культура Галицько Волинської держави у 13-14ст.	опрацювати§19.,заповнити таблицю на ст..106(пит 9) письмово! https://www.youtube.com/watch?v=dTXUDqP757Q&ab_channel=MONUKRAINE (переглянути урок)	асинхронно
3	Біологія	Поведінка тварин. Методи її вивчення. Вроджена і набута поведінка.	Онлайн-урок Google Meet на – 9.10 https://meet.google.com/kbr-ptem-kvv	синхронно
4	Зарубіжна література	Новела, як літературний жанр, її характерні ознаки, різновиди. О. Генрі	1.Переглянути відео https://www.youtube.com/watch?v=BKovZBZAN6U&ab_channel=%D0%A0%D1%96%D1%88%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D1%94%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%D0%B4%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9 2.Записати конспект використовуючи матеріал з відео уроку (термін «новела», характерні ознаки новели, різновиди новели, штрихи до творчості О. Генрі)	Асинхронно
5	Українознавство	Творці літературної мови, державотворці	Опрацювати теоретичний матеріал уроку <i>(розміщений в кінці розкладу)</i>	Асинхронно
6	Українська мова	Правопис прислівників	Опрацювати §32, впр.371, 375Онлайн-урок Google Meet на – 10.10	Синхронно
7	Трудове навчання	Проектування моделі виробу. Моделі-аналоги. Графічне зображення. Скринька	Переглянути урок https://classroom.google.com/c/NDgwMTg3MDUzOTM1/m/NDkzMDgxNTgzMjEy/details Код: cuqaehq	Асинхронно

Українознавство (7 клас)

Тарас Шевченко — творець літературної мови

Ще у школі засвоюємо незаперечну істину: Тарас Шевченко — найбільший український поет, наш духовний батько, Пророк і творець нації. Ідеї, закладені в його поезіях, стали золотим ядром української національної свідомості. Творчість Т. Шевченка явище — унікальне, непроминуше, історичне, навіть планетарне. Про силу Тарасового слова добре сказав Іван Огієнко: «..за своєю огненною емоційністю Шевченко... неповторний поет. Його вірші політично-революційні кожним своїм реченням: він сильно бив панщину, бив царат, бив усіх гнобителів українського народу та України. Такого політично-революційного поета до Шевченка не було і по ньому нема — він єдиний неповторний народний революціонер на всю Слов'янщину!»

Але не всі знають, що Великий Кобзар посідає видатне місце в історії нової української літературної мови. Бо є її основоположником і найвидатнішим творцем.

Дошевченківська (давня) літературна (писемна) мова мала в основі македонський діалект староболгарської мови в київській редакції (слов'яно-українська). Її джерела сягали Київської Русі. Вона містила також елементи латинської, польської та української народної, розмовної мови. Цією мовою писали наукові трактати вчені Києво-Могилянської Академії, полемічні й художні твори письменники XVI–XVIII століть. Але через штучний характер вона була мало зрозумілою для простого народу.

В основу нової української літературної мови було покладено національну народнорозмовну мову, створену генієм українського народу упродовж багатьох сторіч. Адже впродовж майже півтори тисячі років на просторах від Сяну до Дону, від Прип'яті до Чорного моря лунала репрезентована кількома спорідненими говірками народнорозмовна, усна українська мова. Вона відображена в уснорозмовному й пісенному фольклорі (казки, легенди, прислів'я, колядки, щедрівки та ін. обрядові, народні пісні, історичні думи).

У довготривалому процесі історичного розвитку літературної української мови домінувала закономірність: дедалі

ширше використання в писемній мові народнорозмовних елементів. Творення єдиної літературної мови стало складовою частиною масштабного процесу утворення української нації. Адже єдина, унормована літературна мова — одна з найважливіших ознак нації.

У XVIII столітті відбувався занепад староукраїнської писемної мови, водночас стрімко розпочався бурхливий розвиток української мови на основі національної народнорозмовної мови. Інтенсивний процес поєднання писемної мови з народнорозмовною тривав і в XIX ст. Зачинателем нової української писемної мови став полтавець Іван Котляревський. Його найвідомішими попередниками були Григорій Сковорода та Іван Некрашевич (проживав у Вишеньках на Бориспільщині). Твори цих авторів — важливий етап у розвитку української мови. У словесно-художній творчості І. Котляревського, П. Гулака-Артемовського, Г. Квітки-Основ'яненка та Є. Гребінки, незважаючи на деяку обмеженість у використанні компонентів загальнонаціональної мови, українська літературна мова постала важливим суспільним явищем, могутнім знаряддям вираження думки, характеру, світогляду і прагнень українського народу.

Завдяки геніальному обдаруванню Т. Шевченко здійснив творчий синтез української літературної мови з народнорозмовною мовою. Використавши життєздатні елементи літературної традиції, він підніс українську мову до рівня найрозвинутіших літературних мов світу. Мовно-історична й естетична концепція Т. Шевченка свідчить: він добре усвідомлював потребу в єдиній загальнонаціональній українській літературній мові на народній основі, тому усвідомлено творив її. За висновком І. Огієнка, Т. Шевченко був першим серед наших літераторів, хто глибоко усвідомив «вагу літературної мови в письменстві і тому творив її, пильнуючи, щоб була вона якнайкращою». Завдяки цьому мова творів Т. Шевченка стала наріжним каменем української літературної мови.

Т. Шевченко заклав у літературну мову елементи наукового й публіцистичного стилів. Розробляв наукову, політичну й публіцистичну лексику і фразеологію. Він запроваджував у мову своїх творів чіткі синтаксичні конструкції, збагачував стильові грані, підняв її до соціальних та естетичних висот. Мовна діяльність Т. Шевченка стала видатним явищем. Завдяки їй відчутно посилювалися можливості української мови.

Т. Шевченко — творець політичної поезії в нашій літературі. Він вніс у мову революційно-бойову суспільно-політичну термінологію і фразеологію. До золотого фонду слів-зброї з боротьби за волю України належать заклики: «громадою обух сталить та добре вигострить сокиру», «вставайте, кайдани порвіте і вражою злою кров'ю волю окропіте», «борітеся — поборете, вам Бог допомагає». І вислови: «бодай кати їх постинали, отих царів-катів людських», «царя до ката поведуть». Якщо Т. Шевченку не вистачало слів із живої мови, він, як і всі видатні поети, сміливо створював нові слова: «широкополий» — лан, «сторукий», «крутоберегий» — Дніпро, «сторіки» — дуже широкі потоки. У Шевченковій інтерпретації входили у свідомість українського народу слова і словосполучення: воля, воленька свята, правда, братерство, доля, розплата, розбивати кайдани, свобода. Діапазон Шевченкового слова — дуже широкий. Він містить лексику і фразеологію філософського, суспільно-політичного, мистецтвознавчого та естетичного визначень. Мовною творчістю Т. Шевченко утвердив розмовну народну мову як основу української літературної мови. Завдяки йому провідну й формівну роль у загальнонародній українській мові стали відігравати мовні масиви центру української

мовної та етнографічної території — народні говори середньої Наддніпрянщини. Адже до Т. Шевченка українська літературна мова творилася на Лівобережних землях Харківщини й Полтавщини. Завдяки Т. Шевченку до цього процесу приєдналося Правобережжя.

За висновком науковців, Т. Шевченко обробляв зразки народнопоетичного мовлення в дусі Гомера, виявляючи при цьому високу талановитість і культуру. У мові його творів нема вузьких провінціалізмів і вульгаризмів. Чому саме Т. Шевченко—чоловік без гімназійної та університетської освіти, який безперервно прожив у рідному краї тільки перші 15 років, а згодом лише три рази з чужини приїздив на Батьківщину, — став фундатором української літературної мови?

Тарас народився і зростав у географічному центрі України — на Звенигородщині, мова жителів якої збереглася в первісній чистоті, бо не зазнала чужомовних впливів. Ще в дитинстві Тарас закохався в її мелодійну красу. Він мав добрий слух, гарний голос і з вуст народу назавжди засвоїв багато пісень. Саме пісенна мова стала одним із джерел Шевченкової мови. Тому мова його творів була дуже чистою, найчистішою серед мов інших тогочасних українських письменників. Лише Марко Вовчок за чистотою мови своїх оповідань і повістей зрівнявся з мовою творів Т. Шевченка. Читаючи «Кобзар», багато поколінь українців удосконалювали, збагачували й очищували свою мову, ставали свідомими патріотами рідної землі і нашої божественної мови.

Завдяки високопоетичним і патріотичним творам Т. Шевченка за порівняно короткий час серед усіх етнографічних груп народу набули поширення й остаточно утвердилися наші національні самоназви: Україна, українець, український.

Отже, вдумливо, уважно читаймо й вивчаймо безсмертні твори Великого Тараса, бо вони й нині служать для нас джерелом патріотизму, гуманізму, віри в могутню революційну і творчу силу українського народу. Любімо, вдосконалюймо свою, отриману від Т. Шевченка українську мову, очищуймо її від чужомовного непотребу. Українці, пам'ятайте: мова — одна з найголовніших ознак нації; чия мова — того й держава; мова — показник рівня нашої культури, національної самосвідомості, громадянської гідності й цінності, відданості Україні. Тому найкращим, найвеличнішим вашим подарунком Тарасові Шевченку до дня славного його 200-річчя стане ще одне уважне прочитання «Кобзаря» й, безперечно, наша чиста, досконала, солов'їна мова.